

Tema 8. Reformismo borbónico en Galiza.

A modernización militar, naval e comercial no século XVIII.

ANO DE 1750

O Novo Escudo do Imperio

Primeira liña de defensa das rutas coloniais americanas fronte ás frots inglesas e holandesas.

A Intendencia do Reino (1718–1775)

Sede: A Coruña. Motor económico e administrativo.

Esército:
Recrutamento e fortificación.

Facenda:
Control de rendas.

Xustiza e Policía:
Mellora urbana.

A Matrícula do Mar (1737)

Concepto: Recrutamento sistemático obrigatorio (ata os 60 anos) para a Armada.

Teoría

vs.

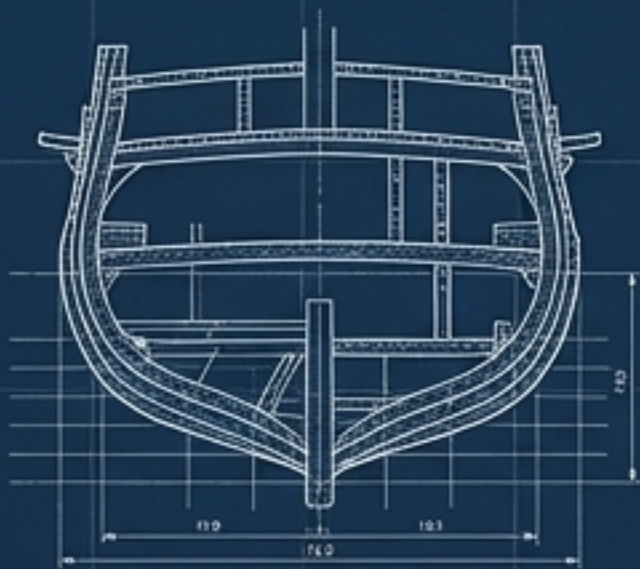
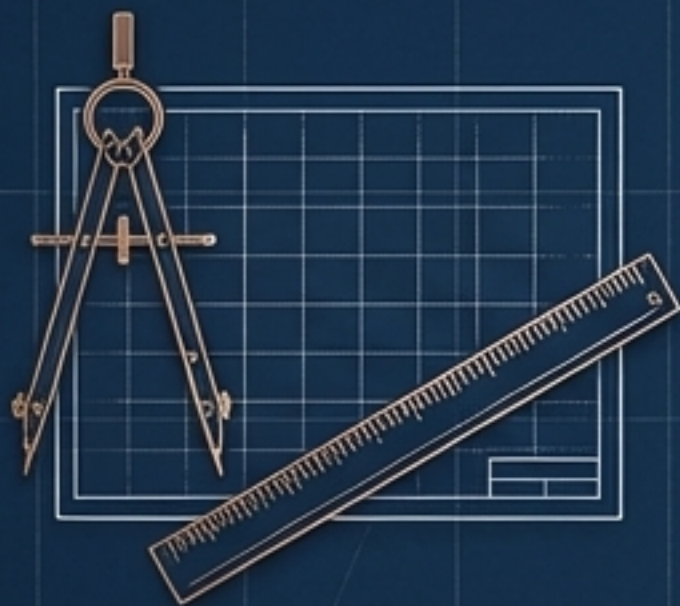
Realidade

Promesa: Privilexios (foro da mariña, exencións militares).

Realidade: Soldos conxelados, pagos atrasados, alta deserción.

O 25% dos mariñeiros da Armada Real foron achegados por Galiza.

Ferrol (I): O Nacemento do Primeiro Núcleo Industrial

15.000

Obreiros traballando simultaneamente na construción naval e industrias auxiliares (madeira, téxtil, fundición) a mediados do século.

1726 - A División (José Patiño): A costa española divídese en tres Departamentos Marítimos (Cádiz, Cartaxena e Ferrol). Ferrol asume a sede do Norte baixo o modelo francés (estaleiro + almacén).

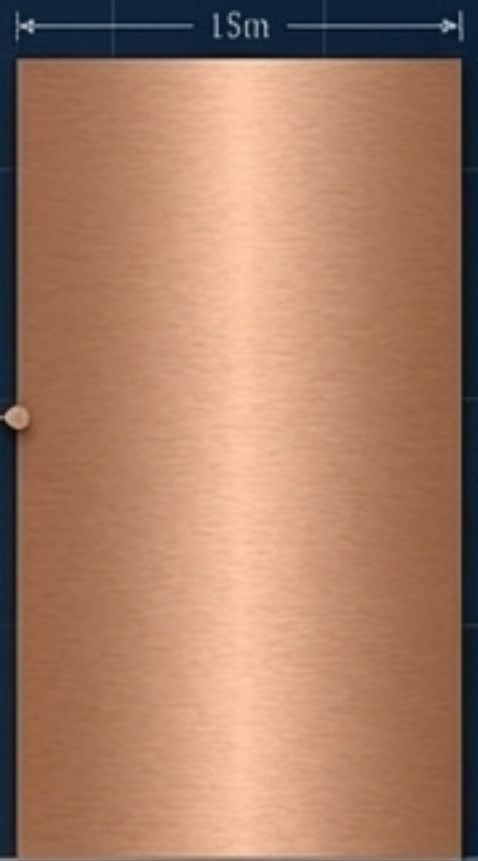
1733 - A Xurisdición: O Conde de Lemos cede os seus dereitos xurisdicionais ao Rei para permitir a expansión na ría.

1746 - O Impulso (Marqués da Ensenada): Traslado dos estaleiros desde a Graña á enseada de Esteiro.

Fitos Tecnolóxicos

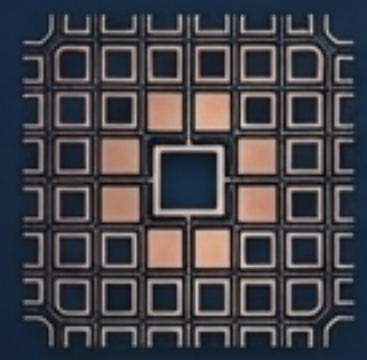
- Deseño dos primeiros 12 navíos de guerra (coñecidos como *O Apostolado*).
- Atracción de talento técnico europeo: Jorge Juan, Julián Sánchez Bort, Francisco Llovet e Miguel Marín.

Ferrol (II): Explosión Demográfica e Urbanismo Ilustrado

Matriz Urbana (O deseño ilustrado e racional)

Barrio da Madalena

Deseño: Plano racional e ortogonal en cuadrícula.

Poboación: Residencia de oficiais da Armada e persoal técnico.

Barrio de Esteiro

Deseño: Construción urxente extramuros.

Poboación: Creado para acoller á chegada masiva de man de obra obreira.

1776: Creación da Academia de Garda Mariñas para a formación da elite militar.

A Coruña: Apertura Colonial e Dinamismo Comercial

Resumo do Tema: O Legado do Reformismo Borbónico

Pilar 1: Político e Administrativo

- ◆ Centralización baixo patróns ilustrados.
- ◆ Creación da Intendencia (1718) na Coruña como motor do control fiscal, militar e policial do Reino.

Pilar 2: Militar e Demográfico

- ◆ Defensa estratéxica fronte a Inglaterra.
- ◆ A Matricula de Mar (1737) establece o recrutamento sistemático.
- ◆ Ferrol convértese nunha urbe de 25.000 habitantes impulsada polo Arsenal militar.

Pilar 3: Industrial e Tecnolóxico

- ◆ Galiza acolle o seu primeiro núcleo industrial en Ferrol (modelo francés).
- ◆ Mobilización de 15.000 obreiros, talento europeo e nacemento de industrias pesadas (Sargadelos) e auxiliares.

Pilar 4: Comercial e Económico

- ◆ A Coruña racha o monopolo gaditano co Comercio Libre (1765) e os Correos Marítimos (1764).
- ◆ A entrada de capital e talento foráneo (cataláns) moderniza a industria pesqueira galega (salga e xávega).